

Examenul de bacalaureat 2012

Proba E - c)

Proba scrisă la Istorie

Varianta 5

- Toate subiectele (I, II și III) sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

SUBIECTUL I

30 puncte

Citiți cu atenție sursele istorice de mai jos:

A. „Cea dintâi amenințată de expansiunea otomană a fost Țara Românească sub Mircea cel Bătrân (...). Timp de câțiva ani după înscăunarea sa, el a continuat înfruntarea cu Regatul Ungar urmând direcția dominantă a politicii externe a predecesorilor săi. În 1389, el a încheiat alianță cu regele Poloniei, Vladislav Jagiello, act cu caracter explicit antiungar. Curând însă, evoluția evenimentelor în nordul Peninsulei Balcanice, urmare a marilor succese ale puterii otomane, l-a determinat să-și reorienteze politica externă spre Ungaria regelui Sigismund de Luxemburg, la fel de amenințată ca și Țara Românească de expansiunea otomană. Alianța cu Ungaria s-a încheiat pe baza recunoașterii stăpânirii domnului Țării Românești în Amlaș și Făgăraș, în sudul Transilvaniei, cu titlul de feud, și în Banatul de Severin.”

(Mihai Bărbulescu, Dennis Deletant, Keith Hitchins, Șerban Papacostea, Pompiliu Teodor, *Istoria României*)

B. „Desfășurată precumpănitor în cadrul creat de acțiunea Ungariei, Poloniei și Imperiului Otoman, politica externă a lui Ștefan (cel Mare) a fost un efort constant de a emancipa Moldova de sub tutela lor, de a-i reîntregi teritoriul amputat în deceniile precedente de <<protectorii>> străini ai pretendenților la domnie și de a preîntâmpina primejdiile care au pândit țara la orizont. (...) Adus la domnie de forțele care și în trecut s-au străduit, în repetate rânduri, să desprindă Moldova din legătura cu Polonia, pentru a o readuce în sfera de influență a Ungariei, Ștefan nu a rămas prizonierul lor. Îndată după înscăunare, fixând prioritățile politicii sale externe, el s-a străduit să restabilească legătura tradițională cu Polonia în dublul scop: pentru a-și consolida domnia și a restaura controlul Moldovei asupra gurilor Dunării.”

(Șerban Papacostea, Ștefan cel Mare: domn al Moldovei 1457-1504)

Pornind de la aceste surse, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. 2 puncte
2. Numiți domnitorul la care se referă sursa B. 2 puncte
3. Menționați câte un spațiu istoric românesc precizat în sursa A, respectiv în sursa B. 6 puncte
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că pericolul expansiunii otomane determină modificări în politica externă românească. 6 puncte
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa B, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (cauză, respectiv efect). 7 puncte
6. Prezentați două fapte istorice referitoare la acțiunile militare în care a fost implicat spațiul românesc în secolele XV-XVI. 6 puncte
7. Menționați o caracteristică a unei instituții centrale din spațiul românesc în secolul al XVIII-lea. 4 puncte

Citiți cu atenție sursa de mai jos:

„Înfruntarea dintre cele două partide (marea și mica boierime) a îmbrăcat o formă acută cu deosebire în Moldova unde, profitând de fuga peste graniță a marilor boieri, domnitorul Ioniță Sandu Sturdza s-a înconjurat de mici boieri novatori dornici a reforma țara după principiile carbonare expuse de I. Tăutu în a sa Constituție a celor 77 de ponturi (1822), cunoscută și sub numele de Constituția cărvunarii; proiectul a propus introducerea în Moldova a unui regim constituțional, bazat pe separarea puterilor, pe reformarea și modernizarea administrației; a propus de asemenea numeroase măsuri de încurajare a industriei, a agriculturii, comerțului, de dezvoltare a orașelor. Regimul lui Tăutu a fost departe de a fi un regim reprezentativ, puterea politică a fost lăsată în mâna boierimii. Dar cărvunarii au dat termenului un sens foarte larg, clasa lor boierească a inclus multe elemente burgheze și intelectuale și a exclus practic de la conducere (...) (marea boierime); nu e de mirare deci că aceasta a atacat constituția lui Tăutu în numeroase scrieri, învinuind-o de spirit revoluționar, de anarhism, de dorința de a răsturna legiuita ordine socială; chiar și Grigore al IV-lea Ghica, domnul Țării Românești, s-a alăturat acestui cor de acuzații, declarând ideea de <<constituție... și formă de guvernământ reprezentativă>> drept nepotrivită și <<ridicolă>>.”

(Vlad Georgescu, *Istoria românilor de la origini până în zilele noastre*)

Pornind de la această sursă, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți domnitorul Moldovei precizat în sursa dată. 2 puncte
2. Precizați, pe baza sursei date, o caracteristică a „boierimii”, în viziunea cărvunarii. 2 puncte
3. Menționați, pe baza sursei date, autorul proiectului politic și o denumire a acestui proiect. 6 puncte
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la prevederile politice și economice ale proiectului politic. 6 puncte
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la o atitudine față de proiectul politic inițiat în 1822, susținându-l cu două informații selectate din sursă. 10 puncte
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia consolidarea statului român modern s-a realizat în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și prin adoptarea unei constituții. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) 4 puncte

SUBIECTUL al III-lea

30 puncte

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre situația internă și internațională a României în perioada postbelică, având în vedere:

- precizarea unei ideologii totalitare din Europa postbelică;
- menționarea a două practici politice aplicate în perioada stalinismului în România;
- prezentarea unui fapt istoric desfășurat de regimul național-comunist în România;
- menționarea a două acțiuni prin care România s-a implicat în relațiile internaționale din a doua jumătate a secolului al XX-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la practicile politice democratice din România în a doua jumătate a secolului al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.